

Voorgesteld muntthema 2023: 50 jaar officiële erkenning van het COC.

Onderbouwing: COC Nederland komt op voor de belangen van lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, trans- en interseksuele personen (LHBTI's). Het zet zich in voor hun gelijke rechten, emancipatie en sociale acceptatie in Nederland en het buitenland. COC Nederland streeft naar een diverse en inclusieve wereld waar mensen zich tot hun volle potentieel kunnen ontwikkelen, ongeacht hun seksuele oriëntatie, genderidentiteit of -expressie en geslachtskenmerken.¹

Opkomen voor die belangen is nu, beleidsmatig, heel gewoon. Dat gelijke behandeling, emancipatie en acceptatie blijvend moeten worden bewaakt en bevocht, blijkt echter nog dagelijks. Zo gewoon is het niet LHBTI te zijn. Het aantal zelfdodingspogingen onder LHBTI's is bijvoorbeeld veel hoger dan in het algemeen.² Iemand die zich geen man of vrouw voelt, kan nog geen geboorteakte krijgen met een X.³ De eerste Nederlandse mannelijke profvoetballer moet nog 'uit de kast' komen (of blijft er beter in, gelet op de spreekwoorden bij betaaldvoetbalwedstrijden?⁴).⁵

Mogen opkomen voor die belangen was lang niet gewoon. Tot 1974 moeten verenigingen om officieel te mogen bestaan koninklijke goedkeuring hebben. COC krijgt die goedkeuring in 1973. Dat is in 2023 dus 50 jaar geleden. 1973, het jaar waarin psychiaters homoseksualiteit schrapten als stoornis⁶ en het laatste jaar waarin ons leger homomannen weigert wegens abnormaliteit⁷. In de jaren zestig weigert het kabinet de erkenning van het COC tweemaal. Ik citeer:

"De eerste aanvraag, eerst in 1961 ingediend, werd afgewezen in 1963. De overheid vond de opvattingen over homoseksualiteit die de vereniging propageerde, in strijd met het algemeen belang. De tweede aanvraag, ingediend in 1967, sneuvelde in 1968. Het probleem bleek toen dat de vereniging ook voor gehuwden open stond en dat zij konden reageren op de contactadvertenties in het verenigingsblad. Dit ondermijnde de huwelijksrouw. De kwestie werd eerst in 1973 door het kabinet-Den Uyl opgelost. Technisch gesproken was het een civielrechtelijke kwestie van beperkte praktische betekenis, maar politiek gesproken een strijd om erkenning van de homobeweging als officiële gesprekspartner van de overheid, en daarmee om het toelaten van de kwestie van de emancipatie van homoseksuelen tot de politieke agenda."⁸

NRC Handelsblad schrijft op 20 september 1973: "De regering-Den Uyl geeft nu met het verlenen van de koninklijke goedkeuring te kennen dat zij het COC beschouwt als een organisatie van algemeen maatschappelijk belang." Het citeert de toenmalige voorzitter van het COC: "De officiële erkenning van onze vereniging betekent beslist geen eindpunt in het emancipatieproces van homoseksuelen. (...) De koninklijke goedkeuring is slechts 'n mijlpaal."⁹

Ik stel voor die mijlpaal, vijftig jaar later, publiekelijk te markeren met een munt als symbool voor wat daarmee en sindsdien is bereikt qua LHBTI+-emancipatie. Maar ook dat dit een bezit is dat moet worden bewaakt en vooruitgang behoeft. Een 'divers' thema als dit past bij Nederland, bij het kabinetsbeleid – "We blijven werken aan de acceptatie, veiligheid en emancipatie van de LHBTQI+ gemeenschap"¹⁰ – en onderscheidt zich van vorige thema's, die zo divers niet waren.

¹ <https://www.coc.nl/over-ons>.

² <https://www.113.nl/informatie/factsheet-suicidaliteit-onder-lhbters>.

³ <https://www.hogeraad.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2022/maart/hoge-raad-wetgever-zet-genderneutrale-registratie-geboorteakte/>.

⁴ <https://www.trouw.nl/sport/homodiscriminatie-blijft-onbestraft-in-de-sport-er-is-nog-nooit-een-wedstrijd-om-stilgelegd~bde855a2/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>.

⁵ <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/28/nosers-onderzochten-jaren-homoseksualiteit-in-het-profvoetbal-a4045273>.

⁶ https://www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/assets/articles/articles_53pdf.pdf.

⁷ Staatsblad 1986, nr. 335, p. 6.

⁸ In "Bewaar me voor de waanzin van het recht. Homoseksualiteit en strafrecht in Nederland", <https://jokeswiebel.nl/sociaal/wp-content/uploads/2012/12/47.pdf>.

⁹ https://www.nrc.nl/nieuws/1973/09/20/koninklijke-goedkeuring-coc-slechts-een-mijlpaal-kb_000032848-a3045279#/handelsblad/1973/09/20/#103.

¹⁰ <https://www.kabinetformatie2021.nl/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst>, p. 26.